

Σημειώσεις Συνάντηση 2 – Θεωρία Καταναλωτή

Οι συμπτυγμένοι καταναλωτές και η θεωρία της Ζήτησης

Η θεωρία της ζήτησης είναι η βάση των Νεοκλασικών. Η θεωρία του Μάρσαλ (1881) αποτελεί μέχρι και σήμερα το βασικό εγχειρίδιο. Δεν φαίνεται να έχει γίνει κάποια αξιοσημείωτη πορεία. Νόμπελ στα οικονομικά έχουν πάρει όχι για κάποια καινοτομία στην ανάλυση/θεωρία της ζήτησης αλλά λόγω της αυξημένης περιπλοκότητας.

Η συνάρτηση χρησιμότητας όμως εκλείπει ρεαλισμού → απλή εξωγενής συνάρτηση χρησιμότητας.

Το παράδοξο της υποκειμενικότητας : βασίζεται τόσο πολύ στην υποκειμενική διάσταση όμως θεωρεί τον καταναλωτή ότι απλά μεγιστοποιεί τη χρησιμότητά του (σαν ρομπότ). Δηλαδή δεν υπάρχει τελικά μια γνήσια υποκειμενικότητα. Καθώς,

1. Περιορισμός κινήτρων
2. Έλλειψη ευρηματικότητας → ο ρόλος της διαφήμισης, δεν ενημερώνονται οι απλά οι καταναλωτές αλλά πώς τα προϊόντα θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα.
3. Εξωτερικές επιρροές → κοινωνικοί παράγοντες παραβλέπονται πχ μίμηση και τάση διαφοροποίησης
4. Κατανάλωση ως αγοραπωλησία → θεωρία ζήτησης μια απλή ποσοτική ανάλυση της ζήτησης.

από τη ζήτηση πώς πάμε στη κατανάλωση;;; αϊστορικό, χωρίς κοινωνικό πλαίσιο!

Ωφελιμισός --- > οριακή επανάσταση → δημιουργία καμπυλών για τη ζήτηση

Από τη χρησιμότητα στη συνάρτηση χρησιμότητας: πολλές παραβλέψεις, πολλοί περιορισμοί και πολλές υποθέσεις. δηλαδή εργαλειακός χαρακτήρας για να δουλέψει η θεωρία.

Θεωρείται ως Επιστήμη της αγοράς, αποκοπή από τους άλλους κλάδους.

Διχοτόμηση μικρο μάκρο , κένυς πιο κατάλληλος για μεγάλα προβλήματα.

Μεγιστοποίηση χρησιμότητας και ελαχιστοποίηση δαπανών.

όμως τα κατώτερα αγαθά (με ακραία περίπτωση τα Γκίφεν), όπου η ζήτηση πέφτει όσο αυξάνεται το εισόδημα.

Υπόθεση ότι αν διπλασιαστούν οι τιμές και διπλασιαστεί και το εισόδημα η ζήτηση θα παραμείνει σταθερή!

Μαρσελιανό πρόβλημα και ταυτότητα Ρόι

Έχουμε την έμμεση χρησιμότητα (προερχόμενη από τις τιμές και το εισόδημα) και την άμεση (από το αγαθά),

έχοντας την έμμεση μπορούμε μέσα από τον Ρόι να βρούμε τις ποσότητες.

Θέλω να βρω έναν συνδυασμό αγαθών με λιγότερο εισόδημα → Χικσιανή συνάρτηση

Και μπορώ να πάω «πίσω» μέσω του Σέπαρντ.

Έμμεση συνάρτηση χρησιμότητας (Μάρσαλ)

Συνάρτηση Δαπανών (Χικς)

= η μία συνάρτηση είναι αντίστροφη της άλλης, η ίδια συνάρτηση με διαφορετικές εξαρτημένες μεταβλητές.

Παρόλες τις ελλείψεις της, η θεωρία της ζήτησης θεωρείται πλήρης και ότι μετρά την βέλτιστη συμπεριφορά άρα μπορεί να γίνει και εργαλείο πολιτικής.

Όμως υπάρχει στενότητα!

1. Λόγω των αγαθών Γκίφεν (ή και του αποτελέσματος Βέμπλεν, με τα αγαθά πολυτελείας – επιδεικτική κατανάλωση, μπραντ.
2. Τον τρόπο που εξετάζει την συναθροιστική ζήτηση και έχει καθιερωθεί στα Νεοκλασικά Οικονομικά

Επιρροή τη θεωρίας του καταναλωτή και στο θεώρημα γενικής ισορροπίας και ο δρόμος προς την οριακή επανάσταση – φοραλισμός, εξαπλώθηκε και στα κεϋνσιανά μοντέλα (IS-LM) και συνέχει και σε διανοητικό και πολιτικό επίπεδο

Η θεωρία του καταναλωτή και άλλες επιστήμες...; Μόνο ως παράγοντες = Mixed – dirty models

Διαφορετικές προσεγγίσεις από άλλες επιστήμες.

Ροπή των Κοινωνικών επιστημών προς Οριζόντιες Θεωρίες – χωρίς δλδ να διαφοροποιούνται τα προϊόντα. Καθετοποίηση;;

Αφετηρία ο βελτιστοποιητικός καταναλωτής → θεωρία παραγωγού : οι καμπύλες αδιαφορίας είναι ίδες με τις καμπύλες ισοπαραγωγής.

Καταναλωτής και κοινωνικές διαδικασίες (ιστορία, γνώση άλλων μεθόδων)

Περιορισμένη και εύθραυστη → αντικατάσταση από συμπεριφορικά οικονομικά και θεωρία παιγνίων.

Τα ορθόδοξα οικονομικά... μαθηματικά → συναθροιστική ζήτηση

χρήση της οικονομετρίας → υποστυλώνοντας τη θεωρία και όχι

δοκιμάζοντας τη.

- Τι δεν είναι συμβατό στο Γκίφεν; Στην ουσία απατάει στο Μαρσαλιανό πρόβλημα ότι είναι απαραίτητο και το Χικς. Δυαδικότητα.

- Συναθροιστική ζήτηση: πρέπει να υπάρχει μια καμπύλη αδιαφορίας. Τα κατώτερα στρώματα ξοδεύουν σε κατώτερα αγαθά και αν αυξηθεί το εισόδημα τους πιθανότητα θα συνεχίσουν να καταναλώνουν τα ίδια, δεν θα στραφούν προς πολυτελείας.
- Αντιπροσωπευτική κατανάλωση
- Δικαιοσύνη και κουτί edgeworth → δεν γίνεται λόγος για τη Κυριαρχία. Δεν διακατέχονται από ιστορικότητα. Τα άτομα σαν να βρίσκονται σε αρένα. έρχονται με διαφορετικό εισόδημα, αλλά εμάς δεν μας νοιάζει πώς προέκυψε, εμείς κοιτάμε τη βελτιστοποίηση.
- Οικονομικά ή να στραφούμε σε άλλες επιστήμες; Πχ ψυχολόγοι ασχολούνται με την καμπύλη χρησιμότητας (sadle path)
- Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί για τα «μεταμφιεσμένα» οικονομικά, πχ behavioral, happiness γιατί είναι εύπεπτα και δημιουργούν ιδιοληψίες για το πώς πρέπει να είναι τα πράγματα.
- Ιδεολογικό διακύβευμα, να φανεί ότι δεν έχει σημασία για τη διανομή (πολιτική διάσταση) και ότι έχουμε ίσες ευκαιρίες. Να αποπολιτικοποιηθεί η κουβέντα!
- Διαφορετικό εισόδημα → διαφορετική καταναλωτική συμπεριφορά.
- Συναθροιστική ζήτηση. Ποια είναι η σχέση των καταναλωτών μεταξύ τους. Αν πτωχεύσει ένας, δε συμπαρασέρνει άλλους; Θα παραμείνει ίδια η ζήτηση;
- Συνάρτηση ζήτησης κρύβει πίσω ότι είναι η οριακή παράγωγος της συν. Αδιαφορίας
- Χρησιμότητα, έχει τακτική λειτουργία, όχι συγκριτική, λες και μετράει την θερμοκρασία, καλύτερη χειρότερη, ανεξάρτητα από το πώς δημιουργείται.
- Μικροθεμελίωση... μιλάει για μια ολόκληρη οικονομία.
- Σχέσεις κυριαρχίας → πέρα από θύματα της κατανάλωσης, πώς σηματοδοτούμε τη κατανάλωση; επανάσταση πχ υποκουλτούρα
- Η υποκειμενικότητα της μικρο δεν είναι τελικά η υποκειμενικότητα
- Δύσκολο να ενσωματώσεις «καινοτόμα» στοιχεία σε ένα προκαθορισμένο τρόπο σκέψης που έχουμε διδαχθεί...
- Οι κοινωνικές επιστήμες μπορούν να γίνουν αντιδραστικές, άρα παίζει ρόλο πώς κοιτάμε τα πράγματα → αυτό θα καθορίσει πώς θα προσεγγίσουμε τα πράγματα
- Πολιτική: κάποιος που έχει χτίσει πάνω σε ιδεολογίες/πεποιθήσεις, δύσκολο να τις αναθεωρήσεις
- Από τον ιμπεριαλισμό των οικονομικών έχουμε περάσει σε ένα στάδιο που υπάρχει αναθεώρηση, σε επιμέρους στοιχεία εντοπίζονται οι ελλείψεις... διαβρώνονται;; και μήπως τεθούν υπό αμφισβήτηση;; και να καταρρεύσουν τα NK μοντέλα; Τι σημαίνει όμως και η αμφισβήτηση;
- Κοινωνικές επιστήμες κοιτάζουν και εστιάζουν σε συγκεκριμένες πτυχές, είναι όμως ατυχής η προοπτική... φιλοσοφία, όλοι οι μεγάλοι οικονομολόγοι ήταν φιλόσοφοι. (Μαρκούζε και κατανάλωση- φιλόσοφος, και ο τρόπος που παρουσιάζει το ζήτημα είναι από τις διάφορες επιστήμες)
- Υλιστικά... Ιδεολογικά;; πώς έρχεται μια αλλαγή; Συνδυασμός;;
- Περιβαλλοντικά ζητήματα και ανισότητα → μπαίνουν θεωρίες μετακεϋνσιανές πώς μπορούμε να μεταμορφώσουμε τις τράπεζες. Επίσης αυξάνονται οι οργανισμοί με τα πλουραλιστικά οικονομικά (Donut Economics). Δε ξεφεύγουν από τα μείνστριμ,

αλλά επειδή είναι πιο κοντά στα ΝΚ και δεν θεωρούνται επαναστατικά έχουν ευρεία απήχηση.

- Νεοφιλελεύθερο πλαίσιο, αλλά υπάρχουν μεταβολές στο πώς ασκείται η πολιτική, πώς εξελίσσεται η πολιτική σε σχέση με την πολιτική θεωρία.
- Επιστήμη vs Υποκειμενικότητα του επιστήμονα. Άρα το μοντέλο είναι αντικειμενική απεικόνιση της πραγματικότητας ή εμπεριέχει και την υποκειμενικότητα του ερευνητή;

Μπόνους

- Βίντεο Καστοριάδη, Φιλοσοφία και Φυσική
<https://www.youtube.com/watch?v=K-Jszo9K3eE>
- Buddhist Economics

https://www.researchgate.net/publication/339090126_THE_CONCEPT_OF_BUDDHIST_ECONOMICS